

DATOS IDENTIFICATIVOS

Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe

Materia	Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe			
Código	V01G160V01301			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Soto Andion, Xosé			
Profesorado	Soto Andion, Xosé			
Correo-e	xsotoandion@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia presenta os conceptos, métodos e principais complexidades da sintaxe do galego e do español, exercitando a práctica da análise sintáctica e estudando os diferentes tipos de relacións e unidades sintácticas.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Delimitar morfoloxía e sintaxe como disciplinas gramaticais. Comprender a relación entre a estrutura sintáctica das secuencias e o seu significado.	A4 A5	B1
Iniciarse na análise sintáctica. Recoñecer as unidades sintácticas en galego e español.	A4 A5 A6 A8 A9	B2 B4
Familiarizarse coa terminoloxía gramatical usual e ser capaz de ler e entender textos básicos de gramática galega e española.	A5 A7	B3 B5

Contidos

Tema	
Tema 1. A sintaxe: delimitación do seu ámbito de estudo	1.1. Definición e relación da sintaxe cos demais compoñentes da gramática: morfoloxía, semántica, léxico□ Cómpre falarmos de morfosintaxe? 1.2. Sintaxe funcional e sintaxe xenerativa: diferenzas básicas.
Tema 2. As relacións sintácticas	2.1. Relacións lingüísticas xerais: - Relacións paradigmáticas e sintagmáticas. 2.2. Relacións sintagmáticas: i) Todo-parte: constitutivas e funcionais. ii) Parte-parte: secuenciais e conectivas: - Coordinación ou constelación - Subordinación ou determinación - Interordinación ou interdependencia 2.3. Modelos de representación sintáctica: trazos básicos.
Tema 3. As unidades sintácticas: palabra, frase, cláusula e oración	3.1. Palabra e clases de palabra (substantivo, adxectivo, pronomes□): comportamento sintáctico. 3.2. Frase e tipos de frase - Frase simple e frase complexa - Frases endocéntricas e exocéntricas i) A frase nominal - A determinación, os determinantes e os modificadores - Frase nominal e frase substantiva: dous tipos frásticos distintos? ii) A frase preposicional: - Estrutura da fr. prep. iii) Outros tipos de frase - A frase adxectiva: estrutura - A frase adverbial: estrutura 3.3. A Cláusula i) Definición, estrutura e tipos: cláusulas simples e complexas. Cláusulas de relativo, completivas, adverbiais, de infinitivo, de xerundio, de participio Correspondencias coa gramática tradicional ii) Os eventos: acción, proceso, estado iii) A orde de argumentos iv) Os valores aspectuais v) A voz: activa, media, pasiva vi) Esquemas sintácticos e esquemas semánticos: de predicación verbal e de predicación non verbal. A construción causativa vii) Funcións sintácticas e papeis semánticos. As nocións de control, definitude e animación 3. 4. A oración i) Definición e estrutura. Correspondencias coa gramática tradicional ii) As oracións bipolares: adversativas, condicionais, concesivas, causais, consecutivas, comparativas iii) As estruturas coordinadas: copulativas e disxuntivas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	36	40	76
Traballos tutelados	6	28	34
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	10	13
Prácticas autónomas a través de TIC	1	10	11

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6
Traballos e proxectos	2	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O docente explicará na clase os contidos do programa mediante textos de apoio, apuntamentos ou diapositivas de powerpoint, facilitando a recollida de material por parte do alumno, a resolución de dúbidas así como a participación e debate dos discentes en relación cos diferentes problemas que afectan á sintaxe do galego e do español.
Traballos tutelados	O docente guiará a realización dos traballos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará na clase ou entregaralles por escrito aos discentes diferentes casos e problemas relacionados cos contidos da materia de sintaxe en xeral e coa análise sintáctica en particular.
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente servirse da plataforma TEMA para facilitarles aos alumnos a realización de prácticas de análise sintáctica, lecturas e resumos, foros e comentarios e entrega de exercicios.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así como cos traballos a realizar.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así como cos traballos a realizar.
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así como cos traballos a realizar.
Traballos tutelados	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así como cos traballos a realizar.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así como cos traballos a realizar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia mediante textos de lectura obrigatoria e complementaria, apuntamentos, diapositivas powerpoint, contando coa participación activa dos discentes. Avaliación continua.	40
Traballos tutelados	O docente proporá aos discentes traballos dirixidos que han ser entregados antes de rematar o cuadrimestre.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos discentes na clase ou nas titorías, e entregaralles por escrito a resolución de problemas puntuais sobre cuestións de sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.	10
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente propoñerlles aos discentes a participación en foros, wikis e prácticas sobre sintaxe a través da plataforma TEMA. Estas prácticas poden consistir na produción de textos sintacticamente ben elaborados, corrección de erros de sintaxe nos textos, cuestións puntuais de análise sintáctica, resumo e crítica de lecturas etc. Avaliación continua.	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O docente entregaralles aos discentes na clase ou a través da plataforma TEMA probas prácticas como corrección sintáctica de textos, elaboración de resumos sobre determinadas lecturas e outras tarefas relacionadas coa sintaxe do galego e do español.	10
	Avaliación continua.	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente entregaralles aos discentes na clase exercicios de análise sintáctica que máis tarde recollerá, corrixirá e comentará. Avaliación continua.	10

Traballos e proxectos	O docente propoñerá, escoitando a opinión dos discentes, traballar sobre temas concretos de sintaxe. Deberán ser entregados e expostos na clase. O discente poderá na clase ou nas titorías comentar as dúbidas e problemas que lle vaian xurdindo.	10
-----------------------	---	----

Avaliación continua.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao comezo de curso os alumnos deberán elixir entre un sistema de avaliación continua (80% de presencialidade) ou de avaliación única.

A avaliación única consistirá nun exame (70%) que se celebrará na semana seguinte ao remate do curso e que incluírá contidos das distintas partes indicadas e nun traballo (30%), que determinará o profesor, sobre algún aspecto ou aspectos da materia. Este mesmo sistema de avaliación aplicarase na segunda edición das actas.

Será penalizado o plaxio.

Bibliografía. Fontes de información

Álvarez, R.&X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Gutiérrez Ordóñez, S. (1997): *La oración y sus funciones*. Madrid: Arco/Libros.

Porto Dapena, J. A. (1994): *Complementos argumentales del verbo: directo, indirecto, suplemento y agente*. Madrid: Arco/Libros.

Rojo, G.&T. Jiménez (1989): *Fundamentos del análisis sintáctico funcional, Lalia*, 2. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

Bibliografía complementaria

Bosque, I.&V. Demonte (eds.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, tomos I e II. Madrid: Espasa-Calpe.

Busse, W. (coord.) (1994): *Dicionário sintáctico de verbos portugueses*. Coimbra: livraria Almedina.

Cidrás, Francisco A. (1991): [As construcións pronominais en galego. Proposta de clasificación e caracterización], in Brea, M.&F. Fernández Rei (coord.), *Homenaxe ó profesor Constantino García*, Universidade de Santiago, 101-125.

Dimitrova-Vulchanova, M. (1999): *Verbs semantics, diathesis and aspect*. München: Lincom.

Estrada Fernández, Zarina et al. (2008): *Studies in voice and transitivity*. München: Lincom.

Fiorentino, G. (2003): *Transitivity in Romance languages*. Berlín: Mouton de Gruyter.

Godard, D. (2004) (ed.): *Les langues romanes: problèmes de la phrase simple*. Paris: CNRS éditions.

Halliday, M.A.K (2004³): *An introduction to Functional Grammar*. London: Arnold.

Moreno Cabrera, J. C. (2003): *Semántica y gramática. Sucesos, papeles semánticos y relaciones sintácticas*. Madrid: Machado Libros.

Soto Andión, X. (2000): [Algunhas estruturas de verbo causativo en galego moderno], in Englebert, A. et al. (eds.), *Actes du XXII Congrès international de linguistique et philologie romanes*, vol. VI, Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 467-480.

Van Valin, J. R. & R. J. Lapolla (1997): *Syntax. Structure, Meaning and Function*. Cambridge: Cambridge University Press.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Informática para a lingüística e a literatura/V01G160V01302